

DE LHV IN BEWEGING EEN WENDBARE VERENIGING VOOR ALLE HUISARTSEN

De contouren van de vernieuwde LHV worden steeds duidelijker, nu het traject MOVE (modernisering vereniging) vordert. Waarom is die modernisering nodig en hoe gaat de eigentijdse jas van de LHV eruitzien? Diverse betrokkenen geven hun visie op nut en noodzaak van MOVE. 'MOVE biedt ons een prachtige kans om te gaan naar een vereniging waarin ieders stem telt.'

TEKST: BERBER BIJMA // FOTOGRAFIE: ARNO MASSEE EN ERIK VAN DER BURGT

Een vereniging van 23 verenigingen, waarin heel wat vergaderingen worden gehouden en begrotingen en jaarverslagen worden geproduceerd. Jarenlang heeft de LHV in die vorm uitstekend dienstgedaan als belangenbehartiger, vertegenwoordiger en ondersteuner van huisartsen. Veranderingen in de huisartsenzorg en in de samenleving vragen inmiddels om een andere verenigingsstructuur. Sneller en meer wendbaar, maar ook meer democratisch.

Aline Pikaar-van Zuilen, huisarts in Zoetermeer, is voorzitter van de werkgroep MODernisering VEReniging (MOVE). De LHV-ledenraad riep de werkgroep MOVE in 2019 in het leven (zie kader 'We hopen dat iedereen over MOVE wil meepraten'). 'Voor alle verenigingen zijn de tijden veranderd, dus ook voor de LHV. Een vereniging is een middel, geen doel. In de huidige vorm gaat best veel tijd zitten in verplichte administratieve zaken en duurt het door de vergaderstructuur relatief lang voor onderwerpen van regionaal naar landelijk niveau zijn gebracht of andersom. De laatste jaren zie je dat huisartsenorganisaties steeds meer regionaal samenwerken en dáár het inhoudelijke

gesprek willen voeren, terwijl een onderwerp als belangenbehartiging echt iets is dat vooral op het landelijke niveau plaatsvindt. In de huidige verenigingsstructuur lukt dat niet goed, vooral omdat die niet wendbaar genoeg is. We zien bovendien dat de ene kring heel anders functioneert dan de andere. Er zijn kringen waar het erg lastig is om bestuurders te krijgen en waar heel weinig mensen op de vergaderingen komen, zodat er eigenlijk geen echte verenigingsdemocratie meer is. Met MOVE willen we een betere structuur bieden voor regionale samenwerking en zorgen dat ieder lid een gelijke stem heeft in de LHV.'

■ VAN EN VOOR ALLE HUISARTSEN

Dat laatste is ook hard nodig met het oog op de groei van het aantal waarnemers, schetst Daniëlle Esmé, waarnemend huisarts, Wadi-bestuurslid en lid van de MOVE-werkgroep. 'Het aantal waarnemers is de laatste jaren explosief gegroeid. In 2000 werkte nog ongeveer 16 procent van de huisartsen als waarnemend huisarts of hidha, vorig jaar was dat al 40 procent. Een op de drie LHV-leden is waarnemend huisarts of hidha. Tegelijk zie je dat in sommige kringbe-

'Met MOVE willen we zorgen dat ieder lid een gelijke stem heeft in de LHV'

Aline Pikaar-van Zuilen

sturen vier van de vijf bestuursleden praktijkhouder zijn, terwijl meer dan de helft van de leden als waarnemend huisarts werkt.'

Dat hád opgelost kunnen worden door met 'poppetjes te schuiven' en afvaardigingen anders vorm te geven, maar dan blijft er een scheiding tussen bloedgroepen bestaan die er niet zou moeten zijn, zegt Esmé. 'We kiezen met MOVE voor een nieuwe structuur, omdat we ook een nieuwe cultuur willen, met juist minder scheiding tussen gevestigde en niet-gevestigde huisartsen. Uit het LHV-onderzoek 'Hoe wil de huisarts dokteren' bleek kortgeleden nog dat de waarnemend huisarts van nu in groten getale de praktijkhouders van de toekomst willen zijn, dus het is ook niet goed om onderscheid te maken. We willen juist samen optrekken als één vereniging van gelijkwaardige huisartsen, om te voorkomen dat

'We hopen dat iedereen over MOVE wil meepraten'

Yvette Koense en Hester van den Bergh zijn vanuit het LHV-bureau de projectleiders van MOVE. Samen met een aantal collega's vormen ze de bureauwerkgroep die in samenwerking met de ledenraads werkgroep vormgeeft aan MOVE. Koense: 'Het idee om de vereniging te moderniseren is in 2019 ontstaan toen de leden zelf constateerden dat de huidige structuur van verenigingen binnen een vereniging niet langer aansloot bij de behoefte en ontwikkelingen. Sommige kringen worstelden met relatief weinig betrokkenheid van leden, anderen liepen ertegenaan dat de structuur zich niet goed leent voor samenwerking met andere regionale huisartsenorgani-

saties. Daarnaast voelden waarnemend huisartsen en hidha's zich niet goed vertegenwoordigd.' De bureauwerkgroep en ledenraads werkgroep gingen voortvarend van start, al moesten ze het afgelopen jaar de oorspronkelijke plannen aanpassen vanwege de corona-epidemie. 'We hadden al eerder met de kringen in gesprek willen gaan. Door corona is dat uitgesteld. Tegelijkertijd hebben we wel een uitgebreide verkenningstocht gedaan: veel informatie verzameld – bijvoorbeeld ook van juristen en andere verenigingen – en meningen gepeild. In de ledenraadsvergadering van november hebben we de uitkomsten en analyses van die verkenningstocht

gedeeld met de leden als opiniërend agendapunt. We hebben alvast geschetst wat de contouren van de vernieuwde LHV worden. Waarbij we uiteraard wat goed is willen behouden.' De komende maanden zullen de bureau- en ledenraads werkgroep, in samenwerking met de 23 kringen en de regiobureaus, de contouren verder uitwerken. 'Daarbij betrekken we uiteraard alle LHV-leden zoveel mogelijk, onder meer via het nieuwe LHV Ledenplein op HAweb. Daar presenteren we de informatie over MOVE, nodigen we mensen uit voor bijeenkomsten en richten we een discussieplein in waar leden met elkaar in gesprek kunnen gaan over de modernisering. We hopen

van harte dat veel leden zullen meedoen, zodat duidelijk wordt of zij in hun regio uit de voeten kunnen met het kader dat er nu ligt. Samen willen we komen tot een structuur die geen doel op zich is, maar een middel om huisartsen zo goed mogelijk te ondersteunen en te vertegenwoordigen.' Doel is om op de ledenraadsvergadering van maart een definitief besluit te nemen over de aanpassing van de verenigingsstructuur. Koense: 'In de tussenliggende tijd hebben kringbestuurders de tijd om hun achterban te raadplegen en MOVE voor te bereiden.' Na de voorjaarsvergadering beginnen dan de implementatie en regionale uitwerking.

‘We bespraken soms in drie verschillende vergaderingen hetzelfde onderwerp’

Een ‘hyperventilatie dossier’ noemen ze het onderling soms, want de laatste loodjes moeten razendsnel worden weggewerkt: per 1 januari fuseren in de regio Nijmegen een grote en een kleine zorggroep en de huisartsenkring tot één nieuwe organisatie, NEO Huisartsenzorg.

Patricia Pulles, een van de twee kringbestuurders van LHV Kring Nijmegen, is er druk mee, maar steekt haar tijd er tegelijk graag in. ‘We zagen al een hele tijd een overlap in activiteiten van de beide zorggroepen en de kring. Bij externe partijen was er soms ook verwarring. De ene verzekeraar klopt aan bij de zorggroep, de andere bij de kring. De leden van de zorggroep en de kring overlappen grotendeels, dus je ziet op verschillende plekken dezelfde mensen met dezelfde belangen. Op verschillende vergaderingen komen dezelfde onderwerpen

terug. Het is inefficiënt en voelde voor iedereen heel natuurlijk om te gaan fuseren.’

Om statutaire redenen is het handig dat op bestuurlijk niveau per 1 januari te doen, maar voor het samenvoegen van commissies uit de zorggroepen en de kring wordt wat meer tijd uitgetrokken, vertelt Pulles. ‘We krijgen straks de vorm van een vereniging met een algemene ledenvergadering en daaronder een holding met werkorganisaties. Vanuit het bestuur zal één persoon contact met de landelijke LHV houden. Onze LHV-kring verdwijnt hiermee niet, maar wordt meer regiogebonden. We hoeven minder het wiel zelf uit te vinden, omdat we de krachten bundelen en de taken kunnen verdelen.’

‘Wij zijn simpelweg begonnen met heel pragmatisch samen te werken. Dat viel toevalligerwijs

samen met MOVE. Wij hebben in het fusieproces niet gewerkt met bijvoorbeeld de term “afdelings-team”, maar dat sluit waarschijnlijk wel ongeveer aan bij wat onze kring nu is: een sterke vereniging met betrokken leden en goedbezochte vergaderingen.’

Pulles is ervan overtuigd dat de individuele huisartsen in de regio veel baat hebben bij de fusie. ‘We hebben vanaf 1 januari één centraal loket, dus huisartsen weten sneller bij wie ze moeten zijn. Daarnaast worden bestuursleden van zorggroep en kring niet meer tegen elkaar uitgespeeld; we gaan in de belangenbehartiging nauw samenwerken. Wat bovendien een voordeel is: de kwetsbaarheid die ontstaat als je moeilijk bestuurders kunt vinden, neemt af omdat we opgeteld simpelweg minder bestuurders nodig hebben.’

Huisartsen hoeven volgens Pulles absoluut niet te vrezen dat hun

stem in een grotere organisatie minder goed wordt gehoord.

‘Integendeel: het was de afgelopen jaren soms bijna lachwekkend dat je soms in drie verschillende vergaderingen over hetzelfde onderwerp moest stemmen. Er was op organische wijze zoveel overlap ontstaan, dat het de leden eerder irriteerde dat er nog géén fusie was. Nu we efficiënter vergaderen, hoop ik dat er meer ruimte komt om over inhoudelijke onderwerpen te praten. Friesland, waar al sinds vorig jaar één huisartsenorganisatie is, is ons lichtend voorbeeld geweest. Daar is het eerste deel van vergaderingen bedoeld voor formele zaken en het tweede voor een inhoudelijk thema. Ik hoop dat we dat in onze regio op termijn ook voor elkaar krijgen.’

anders de politiek en de verzekeraars de agenda’s bepalen. Die toenadering zie je overigens de laatste jaren binnen de LHV al ontstaan: het besef leeft steeds breder dat wanneer we samen optrekken met respect voor elkaars belangen, we meer bereiken. MOVE biedt ons een prachtige kans om te gaan naar een vereniging waarin waarnemend huisartsen een volwaardige positie krijgen, ook binnen de regiostructuur en als afgevaardigden van het regionale naar het landelijke niveau. Kortom: een vereniging waarin ieders stem telt.’

■ REGIONAAL SLAGVAARDIG

Hoe gaat die nieuwe structuur er dan uitzien? De contouren zijn bekend, vertelt Pikaar. ‘We gaan van kringen naar afdelingen, waarbij we op duidelijk minder afdelingen willen uitkomen dan de 23 kringen die er nu zijn. Door ons iets meer bovenregionaal te organiseren, zijn

we slagvaardiger in de regionale samenwerking, want je ziet dat verschillende samenwerkingsverbanden in de zorg vaak niet langs dezelfde geografische indelingen zijn georganiseerd. Bovenregionale afdelingen maken het mogelijk om naar gelang het onderwerp in te zoomen op specifieke samenwerkingen in de regio, dicht bij de huisarts.’

Iedere LHV-afdeling gaat bestaan uit één of meer regio’s en wordt gerund door een afdelingsteam, dat bestaat uit ambassadeurs en LHV-medewerkers. Iedere afdeling vaardigt een of meer ambassadeurs af naar de landelijke LHV-ledenraad.

Pikaar: ‘Die ambassadeurs zijn de oren en ogen van de landelijke LHV in de regio en andersom: de schakel van de landelijke vereniging naar de regio. Met deze structuur zijn we bovendien minder tijd kwijt aan administratieve en organisatorische zaken en houden regio’s meer tijd over voor het inhoudelijke gesprek. Door de

regionale samenwerking te bevorderen, hoeven huisartsen op termijn minder vaak over dezelfde dingen te vergaderen, zoals je nu soms ziet als de agenda’s van de regio-organisatie en de kring elkaar deels overlappen.’

■ INSPIRERENDE VOORBEELDEN

In diverse regio’s bestaan al mooie voorbeelden van vergaande samenwerking, zoals in Nijmegen (zie kader ‘We bespraken soms in drie verschillende vergaderingen hetzelfde onderwerp’), Friesland, Twente en Haaglanden, zegt Pikaar. Ze merkt ook vanuit regio’s de behoefte aan een wendbaarder structuur om regionale samenwerking te vergemakkelijken. ‘Huisartsen staan achter het idee om te moderniseren, zeker nu we in coronatijd ineens veel meer regionaal moesten samenwerken. Ook vanuit de waarnemend huisartsen merk ik dat er veel huisartsen zijn die betrokken willen worden bij

‘Wanneer we samen optrekken met respect voor elkaars belangen, bereiken we meer. Dat besef leeft steeds breder.’
Daniëlle Esmé

MOVE. Alle regio's hebben scherper op hun netvlies gekregen wie hun stakeholders zijn. Bovendien hebben we een grote stap gemaakt in effectieve digitale overleggen. In die zin heeft de coronacrisis nog meer duidelijk gemaakt waarom het nodig is dat we ons, door middel van MOVE, slagvaardiger gaan organiseren.' Binnen de geschetste contouren is veel ruimte voor een eigen regionale invulling, benadrukt Pikaar. 'In de ene regio is het zorglandschap veel meer versnipperd dan in de andere. Dat vraagt wellicht om heel andere samenwerkingsvormen. Tegelijk is een bepaalde mate van uniformiteit natuurlijk wel gewenst omdat we landelijk één vereniging zijn. Hoe de regionale vrijheid en de uniformiteit zich tot elkaar verhouden, gaan we de komende tijd verder uitwerken.' Een democratische vereniging, met voor iedere huisarts een gelijkwaardige stem en ruimte voor minderheids-

standpunten, is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Pikaar: 'Individuele leden krijgen de mogelijkheid om, als zij zich niet vertegenwoordigd voelen door de ambassadeur van hun afdeling, zelf rechtstreeks hun stem in te brengen op landelijk niveau. Zo willen we de LHV weer een echt democratische vereniging maken. De stem van de minderheid wegen is belangrijk voor gedragen beleid op landelijk niveau. Tegelijk verwacht ik dat, juist omdat iedereen weet dat hij of zij wordt gehoord, het niet eens heel vaak zal gebeuren dat individuele leden hiervan gebruik maken.' Het uiteindelijke doel van MOVE is dat iedere huisarts zich thuis voelt in de LHV en zich vertegenwoordigd en ondersteund voelt door zowel de 'eigen' ambassadeur als door de landelijke LHV, zegt Pikaar. 'Juist om dat te bereiken is het belangrijk dat we deze vernieuwingslag met z'n allen maken.' ¶

DEZE TERMEN GAAT U VAKER HOREN

MOVE: MOdernisering VEeniging, het project om de structuur en democratie van de LHV bij de tijd te brengen.

LHV-AFDELING: Een werkgebied van de LHV in het land, waarschijnlijk iets groter dan de (gemiddelde) huidige kring.

AFDELINGSTEAM: De mensen die de afdeling 'runnen': een combinatie van ambassadeurs en LHV-medewerkers. Een afdeling bestaat uit één of meerdere regio's.

AMBASSADEUR[S]: Een of enkele huisartsen die de schakel vormen tussen een afdeling en de landelijke vereniging. Zij zijn het gezicht én de antenne van de LHV in de regio.

LHV LEDENPLEIN: Nieuw op HAweb, bedoeld om LHV-leden bij de vereniging te betrekken. Op het Ledenplein kunt u in gesprek gaan over onderwerpen die op de agenda van de LHV-ledenraadsvergadering staan. Het eerste onderwerp dat op het Ledenplein aan de orde komt, is MOVE.